



TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 13260

Tarih : 06.08.2025

32432

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ayten KORDU

Tunceli Milletvekili

Bolu F Tipi Cezaevi'nde bulunan 35 mahpusun tahliyesi, ceza süreleri dolmasına rağmen İdari ve Gözlem Kurulu kararlarıyla sistematik şekilde ertelenmektedir. Bu kişilerden 34'ü 30 yılı aşkın süredir cezaevinde tutulmakta, bazı mahpusların tahliyeleri ise 7 kez ertelenmiş durumdadır. Kurul, tahliyeleri "iyi halli olunmadığı" gerekçesiyle reddetmekte; ancak bu değerlendirmelerin nesnel, şeffaf ve hukuki kriterlere dayanmadan, keyfi ve ideolojik ölçütlerle yapıldığına dair ciddi iddialar mevcuttur.

İdari ve Gözlem Kurulu'nun işleyişine dair en büyük eleştirilerden biri, şartlı tahliye hakkının fiilen "pişmanlık" beyanına bağlanmasıdır. Bu ise, kanunda öngörülmeyen, hukuk dışı bir uygulamaya işaret etmektedir. Üstelik bu değerlendirmeler, mahpusların doğrudan katılımı olmaksızın sadece dosya üzerinden yapılmakta, kişisel savunma ve yüz yüze görüşme hakkı da ihlal edilmektedir.

Bolu F Tipi Cezaevi'nde ayrıca birçok hak ihlali de sistematik şekilde sürmektedir. Hasta mahpusların tedaviye erişimi zorlaştırılmakta, kelepçeli muayene ve jandarma eşliğinde muayene dayatması sağlık hakkını ve mahremiyeti ihlal etmektedir. Anadilde iletişim hakkı engellenmekte; özellikle Kürtçe yazılmış mektuplar, "anlaşılmıyor" gerekçesiyle gönderilmemekte veya sansürlenmektedir. Kitaplara, defterlere ve muhalif yayınlara erişim kısıtlanmakta; avukatlara veya milletvekillerine gönderilen mektuplar sansürlenmektedir.

Tüm bu uygulamalar, ceza süresi bitmiş mahpusların hâlâ tutulması, adalete ve hukuka olan güveni zedelemekte; “ceza bittiği hâlde cezanın devam ettirilmesi” anlamına gelmektedir. Bu bağlamda, İdari ve Gözlem Kurullarının yapısı, denetlenebilirliği ve kararlarının yasal dayanakları konusunda kamuoyunun bilgilendirilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda;

1. Bolu F Tipi Cezaevi’nde ceza süreleri dolduğu hâlde tahliyesi engellenen 35 mahpusun durumu hakkında Bakanlığınızca başlatılmış herhangi bir idari inceleme var mıdır?
2. İdari ve Gözlem Kurullarının tahliye kararlarını verirken “iyi hal” değerlendirmesini hangi nesnel kriterlere dayandığına dair resmi bir yönerge veya iç mevzuat mevcut mudur?
3. Pişmanlık beyanında bulunmayan siyasi mahpusların tahliyelerinin sistematik olarak ertelendiği iddiaları hakkında Bakanlığınızın değerlendirmesi nedir? Bu uygulama yasal mıdır?
4. Bolu F Tipi Cezaevi’nde hasta mahpuslara yönelik sağlık hakkı ihlalleriyle (geciktirilen tedavi, kelepçeli muayene, anadilde iletişim engeli) ilgili bugüne kadar Bakanlığınıza ulaşmış şikâyet sayısı nedir? Bu konuda yürütülen bir denetim veya soruşturma olmuş mudur?
5. Mahpuslara ait Kürtçe mektupların “anlaşılmıyor” gerekçesiyle gönderilmemesi ve bu konuda tercüman ücretinin mahpusa yüklenmesi yönündeki uygulama yasal mıdır? Bu uygulamanın kaldırılmasına yönelik bir planınız var mıdır?
6. İdari ve Gözlem Kurulu’nun kararlarına itiraz eden mahpusların başvurularına yönelik istatistikî veriler nelerdir? Bu kurul kararlarının bağımsız bir yargı merciince denetlenmesine dair yeni bir düzenleme planlanmakta mıdır?

7. Bolu F Tipi Cezaevi'nde tahliyesi sürekli ertelenen mahpuslara yönelik "iyi halli olmama" değerlendirmesi yapılırken hangi uzmanlardan (örneğin psikolog, sosyal çalışmacı, cezaevi eğitimcisi) görüş alınmaktadır? Bu görüşlerin kararlara etkisi nasıl belirlenmektedir?
8. 8. Ceza süresi tamamlandığı hâlde şartlı tahliye hakkı verilmeyen mahpusların sayısına ilişkin Bakanlığınızın ülke genelinde güncel verileri nedir? Bu uygulamanın hukuki denetimi ve hak ihlali iddialarının incelenmesi için yürütölen genel bir çalışmanız var mıdır?